

Fokkerij werkt

Goede vruchtbaarheid veestapel lagekostenbedrijf

Het lagekostenbedrijf wil melk produceren tegen lage kosten met een sobere en eenvoudige bedrijfsvoering. De 'oude' veestapel had hier problemen mee: vruchtbaarheid en gezondheid lieten te wensen over. Door selectie is de nieuwe veestapel duidelijk vruchtbaarder dan de oude.

Het lagekostenbedrijf is in 1997 gestart met een veestapel die volledig uit holsteins bestond. Een belangrijke reden om in 2003 over te stappen op een andere veestapel was de tegenvallende vruchtbaarheid.

Er is voor gekozen om voor de ene helft van de nieuwe veestapel Franse montbéliardes te selecteren, mede vanwege de geschiktheid van dit ras voor sobere omstandigheden en goede vruchtbaarheid. Bij de selectie van deze dieren is vooral gelet op productie en uiergezondheid en de status voor besmettelijke aandoeningen. Voor de andere helft van de veestapel zijn holsteins geselecteerd van de Waiboerhoeve met een goede vruchtbaarheid en uiergezondheid.

Hoog drachtigheidspercentage

Inmiddels zijn er van de nieuwe veestapel bijna tweehonderd afkalvingen. Enkele kengetallen van de oude en nieuwe veestapel staan in tabel 1.

Duidelijk blijkt dat de vruchtbaarheid van de nieuwe veestapel aanzienlijk beter is dan die van de oude veestapel. De dieren worden eerder na afkalven tochtig gezien en het percentage dracht na eerste inseminatie is bovengemiddeld. Bij de oude veestapel werden vrijwel alle dieren in de eerste geziene tocht geïnse-

mineerd, nu kan meer geduld worden betracht. Bovendien worden nauwelijks dieren behandeld vanwege vruchtbaarheidsproblemen. Drachtigheidscontrole wordt ter besparing van kosten alleen bij twijfelgevallen uitgevoerd.

Montbéliardes vruchtbaarder

In het algemeen staat het holsteinras bekend om de matige vruchtbaarheid. De cijfers in tabel 1 geven echter aan dat de nieuwe holsteins op het lagekostenbedrijf wel een goede vruchtbaarheid hebben. De selectie op vruchtbaarheid heeft vruchten afgeworpen.

Wel blijkt dat de montbéliardes, waarbij niet op vruchtbaarheid is geselecteerd, nog iets betere kengetallen laten zien. Deze koeien worden eerder na afkalven tochtig gezien en worden beter drachtig. Vanwege deze verschillen en vanwege de hogere omzet en aanwas van de montbéliardes worden deze dieren vanaf 42 dagen na afkalven geïnsemineerd, de holsteins vanaf 50 dagen na afkalven.

Bij de opfok en het inseminatiebeleid van het jongvee wordt geen onderscheid gemaakt tussen beide rasgroepen. Bedrijfsleider Roel Withaar houdt bij het insemineren vooral rekening met de ontwikkeling van de dieren. 'Ik zie lie-

Tabel 1 – Vruchtbaarheidskengetallen melkveestapel lagekostenbedrijf

	oude veestapel	nieuwe veestapel		totaal
		montbéliarde	holstein	
aantal afkalvingen	254	103	96	199
interval afkalven-1e tocht (dgn.)	72	43	66	54
interval afkalven-1e inseminatie (dgn.)	74	67	81	74
aantal inseminaties/geïns. koeien	2,8	2,07	2,19	2,13
tussenkalf tijd (dgn.)	408	388	404	395
percentage dracht na 1e inseminatie	31	56	47	52

Vragen?

Wijbrand Ouweltjes

Voor vragen over dit artikel kunt u aanstaande maandag tussen 12.00 en 13.00 uur telefonisch contact opnemen met de auteur(s) door te bellen naar: 0320-238238

ver wat oudere, zwaardere vaarzen, maar een vaars die op 13 of 14 maanden op gewicht is insemineer ik wel. Deze kunnen volgens mij de concurrentie beter aan in het koppel.'

Later geslachtsrijp

De montbéliardes groeien ongeveer even snel als de holsteins, desondanks kalven de holsteins gemiddeld op een leeftijd van 24,7 maanden voor het eerst af en de montbéliardes op 27,3 maanden. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat de montbéliardes iets later geslachtsrijp zijn en dus op latere leeftijd een eerste tocht laten zien. Wanneer eenmaal met insemineren wordt begonnen, dan worden de montbéliardepinken iets vlotter drachtig dan de holsteins (1,7 tegen 1,9 inseminaties gemiddeld).

Ir. W. Ouweltjes,
onderzoeker diergezondheid bij ASG

Samenvatting

De montbéliardes op het lagekostenbedrijf bevestigen de goede reputatie van het ras wat betreft vruchtbaarheid; dit ras is wel iets laatrijper dan de holstein.

Ook door selectie op vruchtbaarheid binnen het holsteinras is de vruchtbaarheid te verbeteren; er zijn ook binnen dit ras aanzienlijke verschillen tussen koeien.